

Jan Hjeds
cand.agro.

Notat foretræde FLF 10.11.2011
Vandplanernes vandløbsindsats

Vandrammedirektivet og Vandplanernes vandløbsindsats.

Afvandingsbehovet.

Effektiv afvanding er en grundlæggende og afgørende forudsætning for al plantevækst. Uden afvanding kan hverken landbrugsafgrøder (hverken konventionelle eller økologiske) eller skovplanter trives. Forringet afvanding medfører nedsat produktion, nedsat CO₂-binding og større næringsstofudvaskning.

Vandplanernes vandløbsindsats.

Vandplanernes indsats for fysiske forbedringer af vandløb (herefter: "vandløbsindsatsen") er uforenelig med samfundets afvandingsbehov.

Vandløbsindsatsen medfører stigende vandstand. Selv små vandstandsstigninger forringer afvandingen markant. Gennemføres vandløbsindsatsen, kan samfundets afvandingsbehov ikke tilgodeses. Vandløbsindsatsen vil medføre politisk bestemte oversvømmelser.

Vandløbsindsatsens konsekvens.

Vandplanernes vandløbsindsats er meget samfundsskadelig. Hvis vandløbsindsatsen ikke justeres vil konsekvenserne blive:

Miljømæssige ulemper:

- **Forringet CO₂binding.**
- **Større næringsstofudvaskning.**

Samfundsøkonomiske tab:

- Nytteløst tab af produktivitet.
- Landbruget: ejendomsværditab i størrelsesordenen **60-100 mia.kr.**
- Landbruget: produktionstab/eksporttab i størrelsesordenen. **15-25 mia. kr./år.**
- Tab af **konkurrenceevne** i forhold til f.eks. Tyskland og Sverige.
- Tab i **finanssektor, følge- og serviceerhverv.**
- Tab af **arbejdspladser**, især i udkantsDanmark.
- Tab i **skove.**
- Tab fra **bygninger** og **infrastrukturanlæg.**

Omkostninger:

- **Vandløbsrestaurering (udlægning af grus) i 4600 km** vandløb er meget ambitiøst og omkostningsfuldt. (**Danmark-Tunesien (Nordafrika) retur**).
- **Åbning af 900 km** rørlagte vandløbsstrækninger er meget ambitiøst og omkostningsfuldt. (tværs over Europa fra **Østersøen - Adriaterhavet (Middelhavet)**).

Forholdet til EU:

- Risiko for alvorligt **EU-påbud**, fordi den indmeldte (lovede) indsats ikke kan gennemføres på grund af for store omkostninger.

Vandplanernes fejl.

Miljøministeriet har valgt at medtage meget små vandløb, og at klassificere vandløb som naturlige, selvom de reelt er, og bør klassificeres som, modificerede eller kunstige.

Desuden er vandløb udpeget til indsats for fysiske forbedringer, selvom det reelle problem er spildevand.

Vandplanernes (mangel på) nytte.

Vandløbsindsatsen er rettet imod de mest uinteressante afvandingskanaler, der reelt ikke har noget naturpotentiale. Indsatsen har som primært mål at sikre levesteder for de fineste vandløbsinsekter i de kedeligste afvandingskanaler. Disse insekter kræver grus- og stenbund. Denne bund kan, på grund af manglende hældning, sjældent findes eller etableres i afvandingskanalerne. Dermed er vandløbsindsatsen forgæves, miljøværdien er meget begrænset.

Miljøinvesteringer bør flyttes til gode vandløb med stort naturpotentiale.

Vandløbsindsatsen har *ingen* sammenhæng med forurening, kvælstof- eller fosforudvaskning. Kravene til vandets kvalitet er ens: vandet skal under alle omstændigheder være *rent*, uanset om vandløb klassificeres som naturlige, modificerede eller kunstige. Tilrettes vandplanerne, betyder det alene, at de fineste vandløbsinsekter, som kræver grusbund, ikke nødvendigvis kan finde levesteder overalt i de tekniske afvandingsvandløb.

Tilretning af Vandplanernes vandløbsindsats.

For at undgå ovennævnte tab og ulemper, skal Vandplanernes vandløbsindsats tilrettes:

- Vandløb, der er meget små, skal ud af vandplanerne.
- Vandløb, der reelt er modificerede eller kunstige, skal klassificeres korrekt som modificerede eller kunstige.
- Spildevandsforurening skal fjernes, og tilstanden genmoniteres, før vandløbsindsats gennemføres.

Alt helt i overensstemmelse med EUs Vandrammedirektiv.

Bedre løsninger

Samfundets afvandingsbehov og klimaændringerne skal tænkes ind i vandløbsindsatsen.

Der findes en række muligheder for at imødekomme både afvanding og miljø:

- Vandløbene skal klassificeres korrekt (jf. ovenfor), og indsatsen bør flyttes fra de mest uinteressante afvandingsvandløb til gode vandløb med stort naturpotentiale
- Følg forslaget fra Kommunale Tekniske Chefer om at etablere en vandløbsklasse: ”tekniske afvandingsvandløb”, der har til primært formål at aflede vand (= modificerede og kunstige vandløb i EUs Vandrammedirektiv).
- Etablering af miniådale. Tilgodeser afvanding, etablerer god natur og reducerer næringsstofudvaskning på en gang.
- Tilpas vandløbsprofilen, så der sikres strømmende med tilstrækkelig bredde og dybde.

Vandrammedirektivet.

Implementeringen af EUs Vandrammedirektiv anvendes som begrundelse for Vandplanernes indsatskrav om forbedring af de fysiske forhold i vandløbene.

Vandløbsindsatsen indsatskrav er dog langt mere vidtgående end Vandrammedirektivets krav, og kan ikke begrundes i direktivet. Indsatsen er også langt mere vidtgående end i noget andet land.